

ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА ЖАЛБИ ПО ЈАВНИ НАБАВКИ

**Годишен извештај за работата на
Државната комисија за 2014 година**

Број 01 –126/1

09.03.2015

Скопје

Република Македонија

Државна комисија за жалби по јавни набавки

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
СОБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
СКОПЈЕ

Датум	Број	Гр.пош.	Вредност
08	1209/11		

ДО СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Дел. бр. 01-126/2

Дата 10.03.2015 год.

ПРЕДМЕТ: Доставување на Годишен извештај за 2014 година, Стратешки план, Програма за работа и Финансиски план на Државната комисија за жалби по јавни набавки

Државна комисија за жалби по јавни набавки

бул.Нандин бр.63а,

П.ФАХ 100

1000 Скопје,

Република Македонија

Тел. (02) 3251 251

Факс. (02) 3251 250

www.dkzjn.gov.mk

Почитувани,

Согласно член 205 од Законот за јавните набавки, во прилог на дописот, Државната комисија за жалби по јавни набавки Ви ги доставува Годишниот извештај за работата на комисијата за 2014 година, Програмата за работа на Државната комисија за 2015 година, Стратешкиот план на Државната комисија за 2015 година како и Финансискиот план за 2015 година. Истите, Ви ги доставуваме во хартиена форма и во електронска форма.

Со почит,

ПРЕТСЕДАТЕЛ
Маја Малахова

Изработил: Билјана Иванов

Доставено до:

- Архива

- Собрание на Република Македонија

Врз основа на член 205, став (1), од Законот за јавните набавки („Службен весник на Република Македонија“ број 24/2012, 15/2013, 148/2013, 160/2013, 28/2014, 43/2014, 130/2014 и 180/2014), Државната комисија за жалби по јавни набавки на ден 09.03.2015 година, донесе **ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА ЗА ЖАЛБИ ПО ЈАВНИ НАБАВКИ ЗА 2014 ГОДИНА**

СОДРЖИНА

1. Општ дел

- 1.1. Меѓународна соработка
- 1.2. Антикорупциско дејствување на Државната комисија

2. Организација и работа на Државната комисија

- 2.1. Состав на Државната Комисија
- 2.2. Внатрешна организација
- 2.3. Кадровска структура
- 2.4. Финансиско работење на Државната комисија
- 2.5. Јавност во работата на Државната комисија

3. Индикатори на работата на Државната комисија

- 3.1. Општа статистика на Државната комисија за жалби по јавни набавки
  - 3.1.1. Жалбени предмети до Државната комисија
  - 3.1.2. Просек на решени предмети по месеци
  - 3.1.3. Број на постапки за јавни набавки кои се обжалени пред Државната комисија за жалби по јавни набавки
  - 3.1.4. Структура на предмети според број на изјавени жалби
- 3.2. Управно судска заштита во предметите за јавните набавки
  - 3.2.1. Број на управни спорови против одлуките на Државната комисија во 2014 година
  - 3.2.2. Структура на управните спорови
  - 3.2.3. Преглед на одлуките на Управниот суд
- 3.3. Решени жалбени предмети во 2014 година
  - 3.3.1. Структура на решени предмети според донесени одлуки во 2014 година
  - 3.3.2. Број на жалби изјавени против решенија на Советот за јавни набавки и видови на одлуки
  - 3.3.3. Број на жалби кои се однесуваат на дејствие за ставање на негативна референтна листа и видови на одлуки
  - 3.3.4. Структура на отфрлени жалби

- 3.3.5. Структура на предмети во кои жалбата се уважува
- 3.3.6. Структура на одлуки во однос на барања за продолжување на постапка
- 3.3.7. Структура на одлуки во однос на барања за поништување на постапка
- 3.3.8. Структура на предмети според предметот на набавката
- 3.3.9. Приказа на вредноста на жалбените предмети според предметот на набавка
- 3.3.10. Структура на предмети според договорен орган
- 3.3.11. Структура на жалбени предмети според постапката за јавна набавка
- 3.3.12. Структура на жалбени предмети според критериум за избор

4. Приходи на буџетот на Р. Македонија врз основа на жалбената постапка пред Државната комисија

- 4.1. Надомест за водење на жалбена постапка
- 4.2. Административни такси за водење на жалбена постапка

5. Оценка на состојбата во јавните набавки

- 5.1. Оценка на состојбата со правната заштита
  - 5.1.1. Жалбена постапка
  - 5.1.2. Управно судска постапка
  - 5.1.3. Антикорупциски ефекти на правната заштита во постапките за јавните набавки
- 5.2. Оценка на системот на јавните набавки во целина
  - 5.2.1. Законодавна рамка
  - 5.2.2. Институции, корисници, обврзници на примена на прописите за јавните набавки
  - 5.2.3. Правна пракса, доктрина и литература

6. Заклучоци

В О В Е Д

Државната комисија за жалби по јавни набавки (во натамошниот текст: Државната комисија) е основана со Законот за јавните набавки (Службен весник на Република Македонија бр.24/2012, бр.15/2013 бр.148/2013, бр.160/2013, бр.28/2014, бр.43/2014, бр.130/2014 и бр.180/2014).

Државната комисија започна со работа на 26 Ноември 2008 година, преземајќи ги предметите од Комисијата за жалби по јавни набавки на Владата на Република Македонија. На 22.11.2013 година беше извршен реизбор на претседателот и на тројца (3) членови на комисијата со што за истите започна втор мандат од 5 години.

Согласно член 205 од Законот за јавните набавки, Државната комисија за своето работење поднесува годишен извештај до Собранието на Република Македонија до крајот на март во тековната година за претходната година а на барање на Собранието на Република Македонија, Државната комисија е должна да поднесе извештај и за период пократок од една година. Составен дел на Извештајот се следниве податоци:

- број на примени предмети;
- број на решени предмети (отфрлени, одбиени и прифатени жалби);
- број на поништени постапки;
- број на нерешени предмети;
- број на предмети за кои е покренат управен спор (одбиени и прифатени предмети);
- статистичка анализа на постапките на правна заштита, и
- оценка на состојбата со правната заштита и на системот за јавни набавки во целина.

Во Годишниот извештај на Државната комисија за жалби по јавни набавки за 2014 година се содржани компаративни податоци, во однос на изминатите 2010, 2011, 2012 и 2013 година и може да се направи споредба на обжалените постапки и решените предмети по години, со оглед на фактот што Државната комисија работи како самостоен орган веќе шест години.

1. ОПШТ ДЕЛ

Државната комисија согласно Законот за јавните набавки е државен орган кој е надлежен за решавање на жалби во постапките за доделување на договори за јавни набавки пропишани со овој закон. Државната комисија одлучува за законитоста на дејствијата и пропуштањата за преземање дејствија, како и на одлуките како поединечни правни акти донесени во постапките за јавните набавки, како и за други работи согласно со овој закон. Во текот на 2013 година, беа донесени неколку измени и дополнувања на Законот за јавните набавки со кои се зголеми надлежноста на Државната комисија, така што, покрај одлучување по изјавените жалби во постапките за јавни набавки и одлучување по жалби изјавени во постапките за доделување на концесии и јавно – приватно партнерство, Државната комисија стана

надлежен орган за одлучување по жалби изјавени против решенијата на Советот за јавните набавки, кој исто така со измените се формира како нов орган надлежен за давање на согласност во рамките на Бирото за јавни набавки. Со последните измени на Законот за јавните набавки во 2014 година, Државната комисија исто така стана надлежна да одлучува по изјавените жалби против решенијата на Советот за јавни набавки и во други случаи предвидени со други закони.

Државната комисија согласно Законот за јавните набавки е државен орган кој е самостоен во својата работа и има својство на правно лице.

Државната комисија е самостоен буџетски корисник чија работа и надлежност се уредени со закон.

Претседателот и членовите на Државната комисија ги именува по пат на јавен оглас и ги разрешува Собранието на Република Македонија на предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија, за период од 5 години со право на повторен избор. Условите за именување и разрешување се утврдени во Законот за јавните набавки.

Одлуките на Државната комисија се задолжителни за сите странки во постапката.

Против решенијата на Државната комисија обезбедена е судска заштита пред Управниот суд на Р. Македонија.

Државната комисија како самостоен државен орган има надлежност согласно законот да постапува исклучиво по повод на изјавена жалба, односно не може да покрене постапка по службена должност.

1.1. Меѓународна соработка

Државната комисија за жалби по јавни набавки во текот на 2014 година беше корисник на техничка помош на СИГМА (Support for Improvement in Governance and Management, A joint initiative of the OECD and the European Union, principality financed by the EU), финансирана исклучиво со средства на Европската унија. Техничката помош беше реализирана преку учество на работилници и обуки. Во рамките на техничката помош, од страна на СИГМА беа организирани и спроведени две дводневни работилници и тоа: 3-4 Ноември 2014 на тема: Избор на постапката, Постапки каде што се дозволени преговори, Исклучоци за „интерни“ набавки и 11-12 Декември 2014 година на тема: Секторски договори, Рамковни спогодби, Правен лек за ништовност на договорот на кои работилници покрај вработените во Државната комисија, присуствуваа и претставници од Бирото за јавни набавки. Ваквата соработка со СИГМА (Support for Improvement in Governance and Management, A joint initiative of the OECD and the European Union, principality financed by the EU), финансирана исклучиво со средства на Европската унија, ќе продолжи и во текот на 2015 година.

1.2 Антикорупциско дејствување на Државната комисија

Суштината на анти – корупциското дејствување на Државната комисија се состои во брза и ефикасна правна заштита како основна функција на институцијата, креирање и објавување на правната пракса, транспарентно работење и учество во процесот на едукација на корисниците. Државната комисија во целост ги исполни активностите предвидени за 2014 година.

Државната комисија за жалби по јавни набавки е потписник на Протоколот за соработка за превенција и репресија на корупцијата и судирот на интереси чии потписници меѓу другите се и Државната комисија за спречување на корупцијата, Јавното обвинителство на Република Македонија и други институции. Државната комисија за жалби по јавни набавки овој протокол го потпиша во Јануари 2009.

Претставници на Државната комисија, исто така, учествуваа и на конференцијата одржана на 26 февруари 2014 на тема Државна програма за превенција и репресија на корупцијата и Државна програма за превенција и намалување на судир на интереси со Акционен план 2011-2015 организирана од страна на Државната комисија за спречување на корупцијата.

2.ОРГАНИЗАЦИЈА И РАБОТА НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА

2.1. Состав и внатрешна организација на Државната комисија

- Државната комисија ја сочинуваат претседател и четири члена на Државната комисија. Претседателот и членовите на Државната комисија од редот на своите членови избираат заменик-претседател со мнозинство гласови, по принципот на ротација на секои шест месеци. Со Деловник се уредува начинот на работење и одлучување на Државната комисија.

- Државната комисија има стручна служба на која се применуваат одредбите од Законот за административни службеници. Согласно Правилникот за внатрешна организација и систематизација на работните места предвидени се два сектора, пет одделенија во составот на секторите и три самостојни одделенија, со вкупно предвидени 50 работни места, од кои 48 работни места од предвидените се за вработени со статус на државни службеници и 2 работни места за вработени без статус на државни службеници. Во декември 2014, беа вработени уште двајца државни службеници така што бројот на вработени во стручната служба изнесува 11 лица од кои 10 вработени се со статус на државни службеници и 1 вработен е без статус на државен службеник.

Со овој Правилник за внатрешната организација на Државната комисија се обезбедува:

- законито, стручно, ефикасно и рационално вршење на работите и на работните задачи
- независност и одговорност при вршењето на задачите, и
- успешно и квалитетно раководење на Државната комисија.

Заради ефикасно вршење на работите и задачите од делокругот на Државната комисија за жалби по јавни набавки, согласно со видот, обемот и степенот на нивната сложеност, како и меѓусебна поврзаност и сродност, во Државната комисија се формирани следниве организациски облици:

Сектор за општи и заеднички работи, со две одделенија:

- Одделение за стручно-административни работи
- Одделение за информатички систем

Сектор за решавање на жалби по јавни набавки, со три одделенија:

- Одделение за решавање на жалби по јавни набавки од државни органи
- Одделение за решавање на жалби по јавни набавки од органи на единиците на локалната самоуправа, Градот Скопје и јавните претпријатија
- Одделение за решавање на жалби по концесии и јавно приватно партнерство

Самостојни одделенија:

- Одделение за управување со човечки ресурси
- Одделение за финансиски прашања
- Одделение за внатрешна ревизија.

2.3. Кадровска структура

Структура на човечки ресурси на Државната комисија заклучно со 31.12.2014 година:

- Претседател на Државната комисија	1
- Член на Државната комисија	4
- Раководител на сектор	1

- Помошник на раководителот на сектор	1
- Раководител на одделение	1
- Советник	3
- Виш соработник	1
- Помлад соработник	1
- Самостоен референт за архивски работи	1
- Технички секретар на претседателот	1
- Возач/курир	1
<hr/>	
Вкупен број на вработени	16

Имајќи го во предвид бројот на предметите како и зголемените надлежности на Државната комисија во однос на постапувањето по изјавените жалби во постапките за доделување на концесии и јавно приватно партнерство како и постапување по жалбите изјавени против решенијата на Советот за јавни набавки, со бројот на вработени во Државната комисија, може да се заклучи дека комисијата е недоволно екипирана и доколку оваа состојба не се промени, во иднина би можело да биде проблем при извршувањето на нејзините обврски.

2.4. Финансиско работење на Државната комисија

Средствата за финансирање на Државната комисија се обезбедени од Буџетот на Република Македонија а Државната комисија е самостоен буџетски корисник и нема други приходи. За водење на жалбена постапка во постапките за јавните набавки се уплатуваат административни такси како и надомест за водење на жалбена постапка, и истите се дел од Буџетот на Р. Македонија.

Вкупниот износ кој жалителите го имаат уплатено за водење на жалбена постапка во текот на 2014 година изнесува 5.234.164,00 денари.

Одобрениот буџет на Државната комисија за 2014 година изнесува 15.372.000,00 денари и истиот може да се смета како недоволен за функционирање на Државната комисија како самостоен државен орган. Наведениот буџетски износ се оценува како недоволен и за кадровското доекипирање на Државната комисија, опремувањето на административно – деловните простории со основните средства за работа како и за стручно усовршување на вработените во Државната комисија. Резултатите во работата на Државната комисија се постигнати со вложување на голем напор од страна на моментално малиот број на вработени во комисијата.

2.5. Јавност во работата на Државната комисија

Со Уставот на Република Македонија, како едно од основните права на граѓанинот од корпусот – „Граѓански и политички слободи и права“ е гарантиран слободниот пристап до информациите, слободата на примање и пренесување на информациите. Ова право е загарантирано со Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, со кој се обезбедува јавност и отвореност во работењето на имателите на информации и им овозможува на физичките и правните лица да го остваруваат правото на слободен пристап до информации од јавен карактер. Тргувајќи од начелото на јавност, Државната комисија со должно внимание пристапува кон предметите кои се заведени по доставени барања за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Општите начела во процесот на доделување на договори за јавни набавки, транспарентност и јавност, се применуваат и во постапката за остварување на правна заштита во јавните набавки. Транспарентноста во работата на Државната комисија, покрај тоа што се остварува во согласност со Законот за јавните набавки, истата се остварува и согласно со Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Во 2014 година, во Државната комисија за жалби по јавни набавки примени се 3 (три) барања за остварување на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер.

- до 31.12.2014 година решени се сите поднесени барања за слободен пристап до информации од јавен карактер;
- барањата се решени во законски рок;
- нема материјални трошоци од член 29 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Во предметите, заведени по поднесените барања од страна на барателите, не е поднесена ниту една жалба до Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер, како второстепен орган кој одлучува по поднесени жалби од страна на барателите, ниту пак се поведени управни спорови пред Управниот суд на Република Македонија против конечни одлуки.

Согласно член 205 од Законот за јавните набавки, Државната комисија поднесува годишен извештај до Собранието на Република Македонија, до крајот на март во тековната година за претходната година. Претходните извештаи за работата на Државната комисија за 2009, 2010, 2011, 2012 и 2013 година како и правните акти со кои е уреден начинот на работа и одлучување на комисијата се достапни на интернет страницата www.dkzjn.mk.

3.ИНДИКАТОРИ НА РАБОТАТА НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА

3.1 . Општа статистика на Државната комисија за жалби по јавни набавки

3.1.1. Жалбени предмети до Државната комисија

Во текот на 2014 година до Државната комисија за жалби по јавни набавки пристигнати се и оформени вкупно **591 предмет** со вкупно 654 жалби, од кои 28 предмети се пренесени од 2013 година (од причина што овие предмети не биле комплетирани со документација, бидејќи жалбите во овие предмети се пристигнати кон крајот на декември 2013, при што рокот за доставување на документација од страна на договорниот орган кој изнесува 5 дена од денот на приемот на жалбата, истекувал на почетокот на наредната 2013 година), а останатите 563 предмети се новопристигнати во 2014 година. Од вкупно **591 предмет** за работа во 2014 година, решени се **575 предмети** со вкупно 638 жалби, додека нерешени предмети поради некомплетна документација и пренесени во 2014 година се **16 предмети** со вкупно 16 жалби.

Вкупно предмети	Решени предмети	Нерешени предмети
591	575	16
%	97,29%	2,71%

*Во 2014 година како нерешени останати се 16 предмети и тоа исклучиво поради некомплетна документација.

Споредба 2011 – 2012 – 2013 - 2014

	Вкупно примени предмети	Решени предмети	Нерешени предмети
2011 година	690	666	24
%	100%	96,52%	3,48%
2012 година	585	561	24
%	100%	96,00	4,00
2013 година	533	505	28
%	100%	94,75%	5,25%
2014 година	591	575	16
%	100%	97,29%	2,71%

Со споредба на податоците за бројот на примени и оформени предмети во 2011 година, во 2012 година, во 2013 година и бројот на примени и оформени предмети во 2014 година, се утврдува зголемување на бројот на жалбените предмети пред Државната комисија за жалби по јавни набавки. Ваквото зголемување на целокупниот број на предмети во 2014 година се должи на отпочнувањето со работа на Советот за јавни набавки од 01.05.2014 година. Договорните органи пред објавување на огласот за доделување на договор за јавна набавка се должни да направат анализа (истражување на пазарот) и доколку не се исполнети определните законски услови се должни да бараат согласност од Советот за јавни набавки. Во случаите кога Советот за јавни набавки нема да даде согласност, договорните органи имаат право да изјават жалба до Државната комисија за жалби по јавни набавки, и тоа без надоместок.

3.1.2. Просек на решени предмети по месеци

Вкупно решени предмети во 2014 година	Просек на решени предмети по месеци (12)
575	47,92

Споредба 2011 – 2012 – 2013 - 2014

	Вкупно решени предмети	Просек на решени предмети по месеци (12)
2011 година	666	55,5
2012 година	561	46,75
2013 година	505	42,08
2014 година	575	47,92

*Со оглед на фактот дека е зголемен вкупниот број на предмети за 2014 година, зголемен е и просекот на решени предмети.

3.1.3. Број на постапки за јавни набавки кои се обжалени пред Државната комисија за жалби по јавни набавки

Во 2014 година, од вкупно 575 решени предмети, 310 постапки за јавни набавки биле спроведени со отворена постапка, 125 постапки спроведени со барање за прибирање на понуди со објавување на оглас над 5.000 евра, 108 постапки со барање за прибирање на понуди со објавување на оглас до 5.000 евра, 14 постапки со преговарање без претходно објавување на оглас, 3 постапки со преговарање со претходно објавување на оглас и 9 постапки се спроведени согласно член 17 од Законот за јавните набавки. Од вкупно решените 575 предмети, во 2014 година, 4 предмети се однесуваат на доделување на концесии и 2 предмет за воспоставување на договор за јавно приватно партнерство.

Според податоците добиени од Бирото за јавни набавки (доставени со допис бр.13-138/2 од 29.01.2015 година), во 2014 година преку ЕСЈН (Електронски систем за јавни набавки) биле објавени вкупно 15.696 огласи, а од нив 3.510 се огласи за отворени постапки, 8.045 се огласи за барања за прибирање на понуди до 5.000 евра, 4.114 се огласи за барања за прибирање на понуди над 5.000 евра, 8 се огласи за ограничени постапки, 15 се огласи за постапки со преговарање со претходно објавување на оглас и 1 оглас за конкурентен дијалог. Според податоците добиени од Бирото за јавни набавки (доставени со допис бр.13-138/2 од 29.01.2015 година, преку ЕСЈН објавени се 13 огласи за воспоставување на Јавно приватно партнерство, а според податоците добиени од

Министерството за економија (доставени со допис бр.24-717/2 од 04.02.2015 година), објавени се 7 огласи за доделување на концесии, Министерството за животна средина (доставени со допис бр.11-693/2 од 03.02.2015 година) има објавено 2 постапки за доделување на концесии и исто така Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (доставени со допис бр.09-872/2 од 29.01.2015 година во 2014 година има објавено 2 огласи за доделување на концесија. Тоа значи дека во текот на 2014 година има вкупно 15.720 огласи за доделување на договори за јавни набавки, концесии и јавно приватно партнерство.

Преку споредување на бројот на објавени огласи за јавни набавки и бројот на жалбени предмети каде постапката е спроведена со објавување на оглас (561 предмети), може да се дојде до заклучок дека од вкупно 15.720 објавени огласи жалби се изјавени во 3,76% од објавените огласи.

	Објавени огласи	Решени жалбени предмети	%
Вкупно	15.720	561	3,57%
Вид на постапка	Објавени огласи	Жалбени предмети	%
Отворена постапка	3.510	313	8,92%
Ограничена постапка	/	/	0%
Барање за прибирање на понуди со објавување на оглас (над 5000 евра)	4.114	128	3,11%
Постапка со преговарање со претходно објавување на оглас	15	3	20,00%
Барање за прибирање на понуди со објавување на оглас (до 5000 евра)	8.045	110	1,37%
Концесија	11	4	36,36%
Јавно приватно партнерство	13	3	23,08%

Исто така, според податоците на Бирото за јавни набавки а со оглед на тоа што за истите не се објавуваат огласи, во 2014 година склучени се вкупно 799 договори преку постапки со преговарање без претходно објавување на оглас. Споредувајќи го бројот на овие постапки односно склучени договори за јавни набавки и бројот на жалбени предмети, може да се дојде до заклучок дека од вкупно 799 договор жалби се изјавени во 1,75% случаи.

	Склучени договори после постапка со преговарање без објавување на оглас	Жалбени предмети	%
Вкупно	799	14	1,75%

3.1.4. Структура на предмети според број на изјавени жалби

Според извршените анализи, најголемиот број на предмети по кои Државната комисија постапуваше во 2014 година се со 1 (една) изјавена жалба, односно во 95,20% предметите биле со 1 (една) жалба, во 4,30% со 2 (две) жалби и во 0,50% со 3 (три) или повеќе жалби.

Врз основа на овие податоци, може да се заклучи дека до Државната комисија во текот на 2014 година заведени се 591 предмети со вкупно изјавени 654 жалби.

3.2. УПРАВНО СУДСКА ЗАШТИТА ВО ПРЕДМЕТИТЕ ЗА ЈАВНИ НАБАВКИ

Против решенијата на Државната комисија за жалби по јавни набавки согласно член 230 од Законот за јавните набавки, може да се покрене управен спор пред судот надлежен за водење на управни спорови. На таков начин се остварува уставното начело на овозможување на судска заштита против одлуките на управните органи.

Иако согласно член 230 од Законот за јавните набавки, судот надлежен за водење на управни спорови, во предметите по јавните набавки решава по итна постапка, сепак управниот спор трае подолго време. Во случаите кога изјавената тужба судот ќе ја уважи, решението на Државната комисија ќе се поништи а предметот ќе се врати на повторно постапување пред Државната комисија, настанува проблем затоа што, буџетските средства кои се трошат се едногодишни и договорите се најчесто реализирани и наплатени. Во таков случај судската заштита се сведува само на утврдување на законитоста на постапката.

3.2.1. Број на управни спорови против одлуките на Државната комисија во 2014 година

Во 2014 година, до Државната комисија се пристигнати и оформени вкупно 591 предмети од кои решени се вкупно 575 предмети. Против решенијата донесени од страна на Државната комисија, според податоците на Управниот суд на Република Македонија во текот на 2014 година изјавени се вкупно 66 тужби.

Вкупно предмети по кои Државната комисија постапувала	Вкупен број на поднесени тужби во 2014 година	%
575	66	11,48%

Од наведениот процент од 11,48% на поднесени тужби против одлуките на Државната комисија може да се смета дека странките во постапките во голема мера се задоволни со одлуките на Државната комисија (88,52%).

Споредба 2011 – 2012 – 2013 - 2014

	Вкупно предмети по кои Државната комисија постапувала	Вкупен број на поднесени тужби	%
2011 година	666	94	14,11%
2012 година	561	64	11,40%
2013 година	505	70	13,86%
2014 година	575	66	11,48%

3.2.2. Структура на управните спорови

Структура на управни спорови	Број на спорови
Тужби поднесени во 2014 година	66
Пресуди/решенија донесени во 2014 година	49

* Според податоците од Управниот суд, во текот на 2014 година до судот доставени се 66 тужби против решенија на Државната комисија но истиот во текот на 2014 година има донесено пресуди по тужби кои се поднесени кон крајот на 2013 година.

3.2.3. Преглед на одлуките на Управниот суд

Вид на одлуки на Управен суд	Број на одлуки	%
Уважени тужби	13	26,53%
Одбиени тужби	34	69,39%
Отфрлени тужби	2	4,08%
Запрена постапка по тужба	/	0%

Судир на надлежност	/	0%
Вкупно	49	100%

*Податоците се добиени од Управниот суд на Република Македонија.

3.3. РЕШЕНИ ЖАЛБЕНИ ПРЕДМЕТИ ВО 2014 ГОДИНА

3.3.1. Структура на решени предмети според донесена одлука во 2014 година

Во 2014 година, до Државната комисија пристигнати се и заведени вкупно 591 предмет од кои 575 се решени предмети додека нерешени предмети поради некомплетна документација се 16 предмети. Од вкупно 575 решени предмети, во 2014 година поднесени се 12 барања за продолжување на постапка а не е поднесено ниту едно барање за поништување на постапката заради недоставување на документација.

Структура на предмети според одлука	Број на жалбени предмети	%
Запрена постапка (жалба уважена од договорен орган)	26	4,52%
Прекината постапка (повлечена жалба)	24	4,17%

Потврдена одлука (во овој дел се вклучени одлуките и во случаите на одбиени жалби, отфрлени жалби како ненавремени, недозволени и неплатени)	335	58,26%
Укината одлука	79	13,74%
Поништена постапка	111	19,31%
Вкупно решени жалбени предмети во 2014 година	575	100%

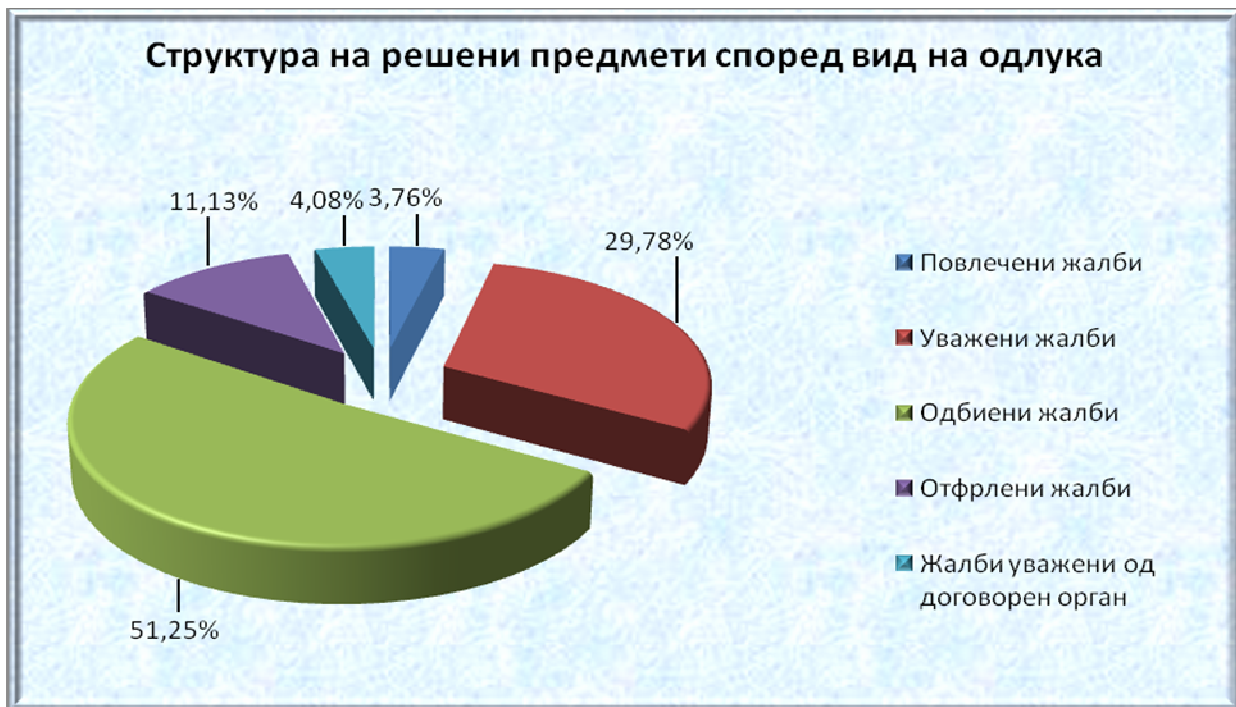
Од вкупно 591 предмети со вкупно 654 жалби, Државната комисија за жалби по јавни набавки постапувала и донела одлуки по вкупно 575 предмет, односно 638 жалби.

Структура на жалби според одлука	Број на жалби	%
Уважени жалби	190	29,78%
Одбиени жалби	327	51,25%
Отфрлени жалби	71	11,13%
Уважени жалби од договорен орган	26	4,08%
Повлечени жалби	24	3,76%
Вкупно решени жалби во 2014 година	638	100%

Од податоците кои се однесуваат на одлуките на Државната комисија донесени по однос на изјавените жалби, може да се заклучи следното:

- во споредба со претходната 2013 година забележливо е што бројот на уважените жалби во 2014 година е зголемен а процентот е намален со оглед на зголемениот вкупен број на предмети и жалби (вкупно 190 укинати одлуки и поништени постапки односно 29,78% односно бројот на уважените жалби е за 1,28% помал од претходната 2013 година) а притоа е зголемен бројот на одбиени жалби односно бројот на одбиени жалби во 2014 е за 5,35% поголем од бројот на одбиените жалби во 2013 година.

- Во 2014 година исто така е намален и бројот на отфрлените жалби во споредба со бројот на отфрлени жалби во 2013 и тоа за 3,36% и исто така е зголемен бројот на повлечените жалби во 2014 година за 1,30% во споредба со 2013 година.

Споредба 2011 – 2012 – 2013 - 2014

2011 година			2012 година		
Уважени жалби	212	27,60%	Уважени жалби	212	33,49%
Одбиени жалби	327	42,58%	Одбиени жалби	237	37,44%
Отфрлени жалби	131	17,06%	Отфрлени жалби	119	18,80%
Уважени жалби од договорен орган	48	6,25%	Уважени жалби од договорен орган	34	5,37%
Повлечени жалби	50	6,51%	Повлечени жалби	31	4,90%
Вкупно жалбени предмети во 2011 година	768	100%	Вкупно жалбени предмети во 2012 година	768	100%

2013 година			2014 година		
Уважени жалби	178	31,06%	Уважени жалби	190	29,78%
Одбиени жалби	263	45,90%	Одбиени жалби	327	51,25%
Отфрлени жалби	83	14,49%	Отфрлени жалби	71	11,13%
Уважени жалби од договорен орган	20	3,49%	Уважени жалби од договорен орган	26	4,08%
Повлечени жалби	29	5,06%	Повлечени жалби	24	3,76%
Вкупно жалби во 2013 година	573	100%	Вкупно жалби во 2014 година	638	100%

Со споредба на податоците кои се однесуваат на процентот на уважени жалби од страна на Државната комисија за жалби по јавни набавки споредбено со претходните 2011, 2012 и 2013 години и процентот на уважени жалби во 2014 година, може да се утврди дека истиот за 2014 е намален што се должи на едукацијата на договорните органи како и зголемениот број на постапки кои се спроведуваат преку електронскиот систем за јавни набавки.

3.3.2. Број на жалби изјавени против решенија на Советот за јавни набавки и видови на одлуки

Од вкупно 575 решени предмети во 2014 година, 110 од нив се жалби изјавени од договорни органи против решенија на Советот за јавни набавки со кои на истите не им била дадена согласност во однос на користењето на критериумите за избор, техничките спецификации, критериумот економски најповолна понуда, користење на постапка со преговарање без објавување на оглас или пак за дополнителни работи. Овие пет набројани се основите за кои доколку не се исполнети законски определени предуслови, договорните органи пред да објават оглас и да започнат постапка за јавна набавка е потребно да побараат и обезбедат согласност од Советот за јавните набавки.

Според податоците добиени од Советот за јавни набавки (допис бр.16-3154/1 од 03.03.2015 година), во периодот од 01.05.2014 година, кога Советот за јавни набавки отпочна со работа, до 31.12.2014 година поднесени се вкупно 5963 барања за добивање на согласност. Од поднесените барања, за 2425 барања Советот за јавни набавки дал согласност а за 2989 барања не дал согласност.

Вид на одлуки по поднесени барања за добивање на согласност	Број на барања	%
Поднесени барања за кои е дадена согласност	2425	40,67%
Поднесени барања за кои не е дадена согласност	2989	50,13%
Вкупно	5963	100%

Од поднесените барања за кои Советот нема дадено согласност, договорните органи 110 жалби до Државната комисија за жалби по јавни набавки.

Вкупно поднесени барања за кои Советот за јавни набавки нема дадено согласност	Вкупен број на поднесени жалби против решенија на Советот за јавни набавки	%
2989	110	3,68%

Вкупно предмети по кои Државната комисија постапувала	Вкупен број на поднесени жалби против решенија на Советот за јавни набавки	%
575	110	19,13%

Од вкупно 110 жалби изјавени против решенија на Советот за јавни набавки а по кои Државната комисија за жалби по јавни набавки постапуваше во 2014, 83 од изјавените жалби се одбиени како неосновани а 24 од нив се уважени како основани.

Структура на жалби изјавени против решенија на Советот за јавни набавки според одлука	Број на жалби	%
Уважени жалби	24	21,82%
Одбиени жалби	83	75,45%
Повлечени жалби	3	2,73%
Вкупно решени жалби изјавени против Советот за јавни набавки во 2014 година	110	100%

Од вкупно 24 уважени жалби во 10 предмети Државната комисија го поништи решението на Советот за јавните набавки а во 14 предмети го укина решението на Советот и го врати предметот на повторно постапување и одлучување на Советот за јавни набавки.

Вид на одлуки на уважени жалби изјавени против решенија на Советот за јавни набавки	Број на одлуки	%
Укинато решение	14	58,33%
Поништено решение	10	41,67%
Вкупно уважени жалби	24	100%

3.3.3. Број на жалби кои се однесуваат на дејствие за ставање на негативна референтна листа и видови на одлуки

Во текот на 2014 година, од вкупно решени 575 предмети, пристигнати се 4 жалби во врска со негативната референца, од кои 1 (една) е неоснована, а 3 (три) жалби се уважени. Доколку се направи споредба со бројот на жалбите примени во 2013 година а кои се однесуваат на негативна референца, може да се забележи дека во голема мера е намален бројот на вака изјавените жалби, кое што се должи на доуредувањето на целата постапка и основите за ставање на економските оператори на негативна референтна листа.

Според објавите кои се вршат на ЕСЈН (Електронски систем за јавни набавки) во текот на 2014 година објавени се вкупно 35 негативни референци за економски оператори. Од тие 35 објавени негативни референци, во само 4 случаи економските оператори имаат изјавено жалби.

Вкупен број на негативни референци објавени на ЕСЈН	Број на жалби кои се однесуваат на негативна референца	%
35	4	11,43%

Вкупен број на решени предмети	Број на жалби кои се однесуваат на негативна референца	%
575	4	0,69%

Вид на одлуки донесени во однос на изјавени жалби за негативна референца	Број на одлуки	%
Одбиени жалби	1	25,00%
Уважени жалби	3	75,00%
Вкупно жалби	4	100%

Споредба 2013 - 2014

2013 година			2014 година		
Уважени жалби	8	80,00%	Уважени жалби	3	75,00%
Одбиени жалби	1	10,00%	Одбиени жалби	1	25,00%
Отфрлени како недозволен	1	10,00%	Отфрлени како недозволен	/	/
Вкупно жалби кои се однесуваат на негативна референца во 2013 година	10	100%	Вкупно жалби кои се однесуваат на негативна референца во 2014 година	4	100%

3.3.4. Структура на отфрлени жалби

Од вкупно 71 отфрлена жалба, 28 жалби се отфрлени поради неисполнување на законската обврска за уплата на надомест за водење на жалбена постапка, 15 жалби се отфрлени поради ненавременост, 19 жалби се отфрлени како недозволен и 9 жалби се отфрлени поради ненадлежност.

Структура на отфрлени жалби	Број на отфрлени жалби	%
Недозволеност	19	26,76%
Ненавременост	15	21,13%

Ненадлежност	9	12,67%
Неуредни (не е уплатен надомест за водење на жалбена постапка)	28	39,44%
Вкупно	71	100%

Видно од податоците кои се однесуваат на причините поради кои Државната комисија ги отфрлила изјавените жалби, може да се заклучи дека најчеста причина за тоа е што жалителите не ја исполниле законската обврска за уплата на административни такси и надомест за водење на жалбена постапка (39,44%). Овој број на отфрлени жалби укажува на фактот дека подносителите на жалби се уште не ја запазуваат законската обврска за уплата на административни такси и надомест за водење на жалбена постапка. Државната комисија согласно со наведените законски одредби не може да одлучува по жалбите доколку истите не се платени.

Ако се споредат податоците со кои располага Државната комисија за жалби по јавни набавки по однос на неплатените жалби за претходните 2011, 2012 и 2013 година и податоците за 2014 година, може да се утврди дека бројот на жалбите кои се отфрлени како неплатени е значително намален во 2014 година. Државната комисија смета дека ова намалување се должи на едукацијата на економските оператори.

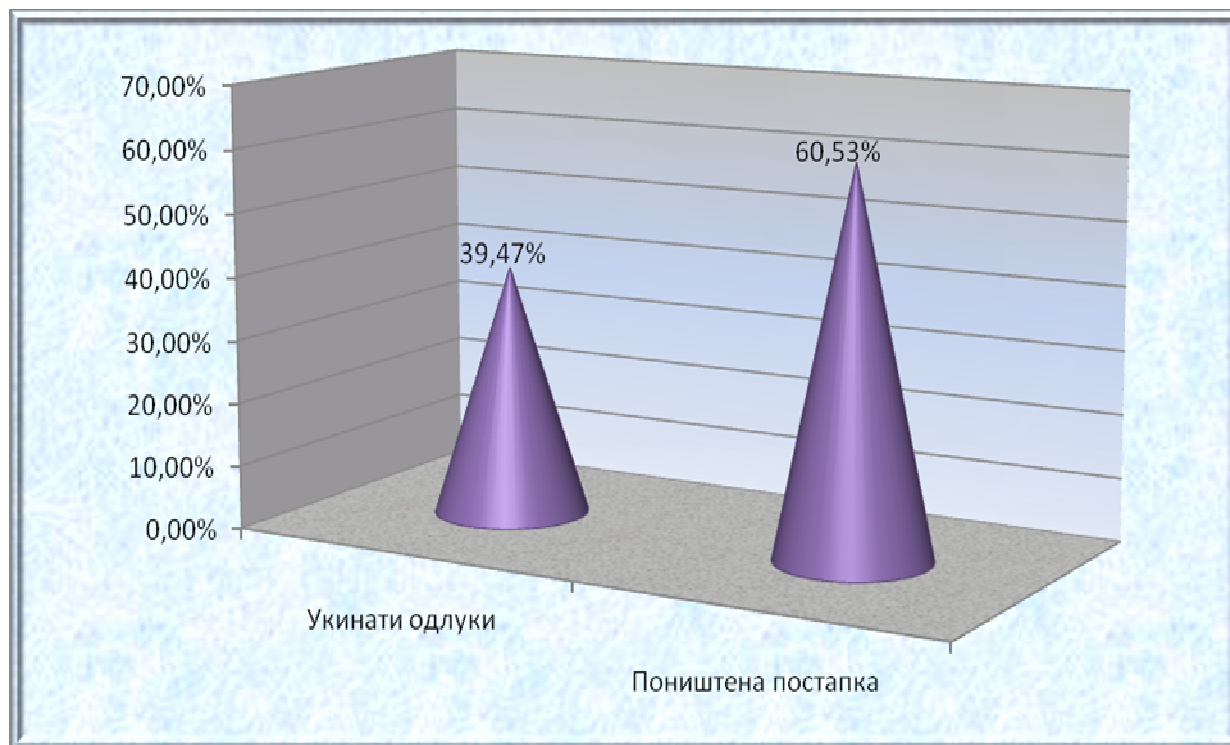
Споредба 2011 – 2012 – 2013 - 2014

2011 година			2012 година		
Структура на отфрлени жалби			Структура на отфрлени жалби		
Недозволеност	24	18,33%	Недозволеност	17	14,29%
Ненавременост	16	12,21%	Ненавременост	23	19,33%
Ненадлежност	1	0,76%	Ненадлежност	10	8,40%
Неуредни (не е уплатен надомест за водење на жалбена постапка)	90	68,70%	Неуредни (не е уплатен надомест за водење на жалбена постапка)	69	57,98%
Вкупно	131	100%	Вкупно	69	57,98%
2013 година			2014 година		
Структура на отфрлени жалби			Структура на отфрлени жалби		
Недозволеност	37	44,59%	Недозволеност	19	26,76%
Ненавременост	3	3,61%	Ненавременост	15	21,13%
Ненадлежност	3	3,61%	Ненадлежност	9	12,67%
Неуредни (не е уплатен надомест за водење на жалбена постапка)	40	48,19%	Неуредни (не е уплатен надомест за водење на жалбена постапка)	28	39,44%
Вкупно	83	57,98%	Вкупно	71	100%

3.3.5. Структура на предмети во кои жалбата се уважува

Вид на одлуки на уважени жалби	Број на одлуки	%
Укината одлука	75	39,47%
Поништена постапка	115	60,53%
Вкупно уважени жалби	190	100%

Од вкупниот број на уважени жалби (190), во 60,53% Државната комисија ја поништила и одлуката и постапката за доделување на договор за јавна набавка, при што на договорниот орган му се даваат напатствија при спроведување на евентуална нова постапка. Во 39,47% од вкупниот број на уважени жалби, Државната комисија ја укинала само одлуката за избор, во кој случај предметот е вратен на повторно постапување и одлучување на договорните органи со конкретни напатствија за постапување. Во случај на укинување на одлуката за избор, договорните органи имаат можност да ја повторат постапката, да ги отстранат и исправат сторените пропусти, само доколку сторените пропусти се од таков карактер и во таа фаза од постапката кога можат да бидат отстранети. Доколку во постапката за доделување на договор за јавна набавка се сторени повреди кои што не можат да се исправат и да се отстранат, во тој случај Државната комисија ја поништува одлуката и постапката за доделување на договор за јавна набавка, при што на договорниот орган му се даваат напатствија при спроведување на евентуална нова постапка.

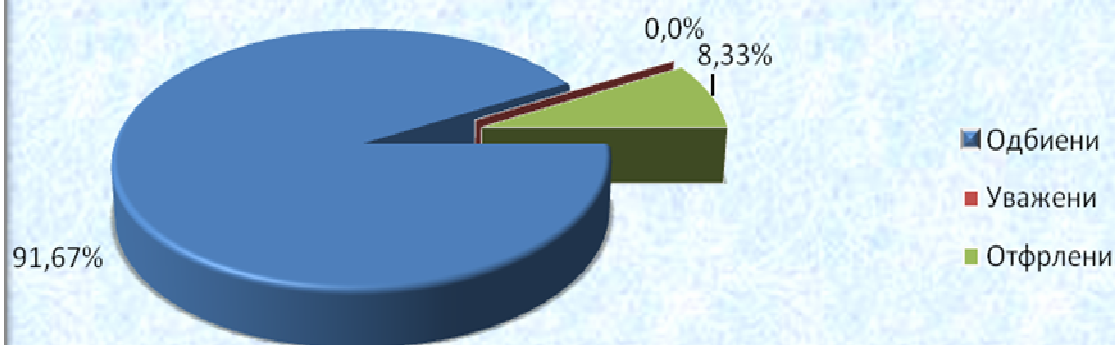
Споредба 2011 – 2012– 2013 - 2014

2011 година			2012 година		
Вид на одлуки на уважени жалби			Вид на одлуки на уважени жалби		
Укината одлука	130	61,32%	Укината одлука	112	52,83%
Поништена постапка	82	38,68%	Поништена постапка	100	47,17%
Вкупно уважени жалби	212	100%	Вкупно уважени жалби	212	100%
2013 година			2014 година		
Вид на одлуки на уважени жалби			Вид на одлуки на уважени жалби		
Укината одлука	85	47,75%	Укината одлука	75	39,47%
Поништена постапка	93	52,25%	Поништена постапка	115	60,53%
Вкупно уважени жалби	178	100%	Вкупно уважени жалби	190	100%

3.3.6. Структура на одлуки во однос на барања за продолжување на постапка

Вид на одлуки во однос на барања за продолжување на постапка	Број на барања за продолжување на постапка	%
Уважени барања	0	0%
Одбиени барања	11	91,67%
Отфрлени барања	1	8,33%
Вкупно поднесени барања за продолжување на постапка во 2014	12	100%

Структура на одлуки во однос на барања за продолжување на постапка

Споредба 2011 - 2012 – 2013 - 2014

2011 година			2012 година		
Вид на одлуки во однос на барања за продолжување на постапка			Вид на одлуки во однос на барања за продолжување на постапка		
Уважени барања	0	0%	Уважени барања	0	0%
Одбиени барања	6	60%	Одбиени барања	6	85,71%
Отфрлени барања	4	40%	Отфрлени барања	1	14,29%
Вкупно поднесени барања за продолжување на постапка во 2011	10	100%	Вкупно поднесени барања за продолжување на постапка во 2012	7	100%

2013 година			2014 година		
Вид на одлуки во однос на барања за продолжување на постапка			Вид на одлуки во однос на барања за продолжување на постапка		
Уважени барања	0	0%	Уважени барања	0	0%
Одбиени барања	8	80%	Одбиени барања	11	91,67%
Отфрлени барања	2	20%	Отфрлени барања	1	8,33%
Вкупно поднесени барања за продолжување на постапка во 2012	10	100%	Вкупно поднесени барања за продолжување на постапка во 2013	12	100%

3.3.7. Структура на одлуки во однос на барања за поништување на постапка

Вид на одлуки во однос на барања за поништување на постапка	Број на барања за поништување на постапка	%
Уважени	0	0%
Одбиени	0	0%
Вкупно	0	100 %

Споредба 2011 – 2012 – 2013 - 2014

2011 година			2012 година		
Вид на одлуки во однос на барања за поништување на постапка			Вид на одлуки во однос на барања за поништување на постапка		
Уважени барања	1	100%	Уважени барања	1	50%
Одбиени барања	0	0%	Одбиени барања	1	50%
Отфрлени барања	0	0%	Отфрлени барања	0	0%
Вкупно поднесени барања за продолжување на постапка во 2011	1	100%	Вкупно поднесени барања за продолжување на постапка во 2012	2	100%

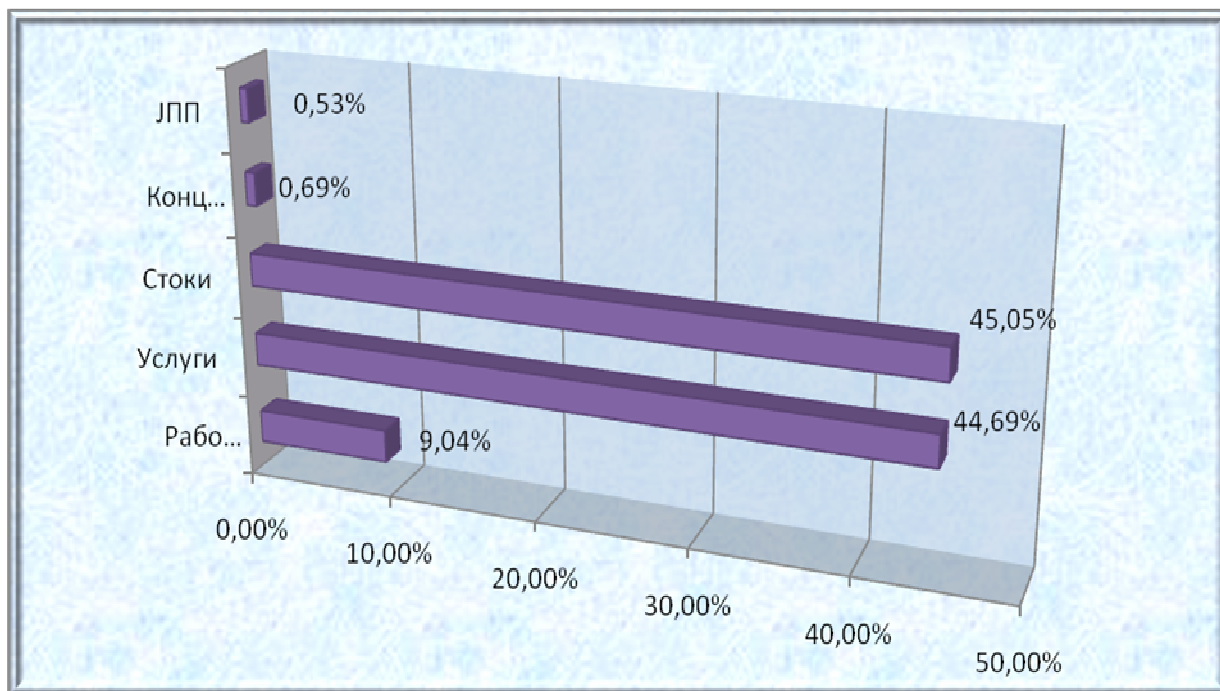
2013 година			2014 година		
Вид на одлуки во однос на барања за поништување на постапка			Вид на одлуки во однос на барања за поништување на постапка		
Уважени барања	2	100%	Уважени барања	0	0%
Одбиени барања	0	100%	Одбиени барања	0	0%
Отфрлени барања	0	100%	Отфрлени барања	0	0%
Вкупно поднесени барања за продолжување на постапка во 2013	2	100%	Вкупно поднесени барања за продолжување на постапка во 2014	0	100%

3.3.8 Структура на предмети според предметот на набавката

Структура на предмети според видот на предметот на набавката	Број на предмети	%
Стоки	259	45,05%
Услуги	257	44,69%
Работи	52	9,04%
Концесии	4	0,69%
Јавно приватно партнерство	3	0,53%
Вкупно предмети по кои одлучувала Државната комисија	575	100%

Од вкупно 591 жалбени предмети, Државната комисија одлучувала по 575 предмети додека останатите 16 предмети поради некомплетна документација се пренесени за постапување во 2015 година.

Споредба 2011 – 2012 – 2013 - 2014

2011 година			2012 година		
Структура на предмети според видот на предметот на набавката			Структура на предмети според видот на предметот на набавката		
Стоки	276	41,44%	Стоки	222	39,57%
Услуги	292	43,84%	Услуги	272	48,48%
Работи	92	13,82%	Работи	62	11,05%
			Концесии	4	0,72%
			Јавно приватно партнерство	1	0,18%
Вкупно предмети по кои одлучувала Државната комисија	666	100%	Вкупно предмети по кои одлучувала Државната комисија	561	100%

2013 година			2014 година		
Структура на предмети според видот на предметот на набавката			Структура на предмети според видот на предметот на набавката		
Стоки	175	34,65%	Стоки	259	45,05%
Услуги	275	54,46%	Услуги	257	44,69%
Работи	43	8,52%	Работи	52	9,04%
Концесии	4	0,79%	Концесии	4	0,69%
Јавно приватно партнерство	8	1,58%	Јавно приватно партнерство	3	0,53%
Вкупно предмети по кои одлучувала Државната комисија	505	100%	Вкупно предмети по кои одлучувала Државната комисија	575	100%

3.3.9 Приказ на вредноста на жалбените предмети според предметот на набавка

Вредност на жалбени предмети според видот на предметот на набавката	Износ
Стоки	7.459.075.074,00 денари
Услуги	5.882.337.243,00 денари
Работи	5.142.364.892,00 денари
Концесии	23.034.057,00 денари
Јавно приватно партнерство	927.704.990,00 денари
Вкупна вредност на предметите	19.434.516.256,00 денари

Споредба 2011 - 2012 – 2013 – 2014

2011 година		2012 година	
Вредност на жалбени предмети според видот на предметот на набавката		Вредност на жалбени предмети според видот на предметот на набавката	
Стоки	6.657.266.459,00 денари	Стоки	6.534.831.871,00 денари
Услуги	7.471.393.246,08 денари	Услуги	3.009.262.625,00 денари
Работи	7.035.822.862,38 денари	Работи	2.504.529.142,00 денари
Друго	27.007.260,00 денари	Концесии	192.594.514,56 денари
		Јавно приватно партнерство	90.000.000,44 денари
Вкупна вредност на предметите	21.191.489.827,46 денари	Вкупна вредност на предметите	12.331.218.153,00 денари
2013 година		2014 година	
Вредност на жалбени предмети според видот на предметот на набавката		Вредност на жалбени предмети според видот на предметот на набавката	
Стоки	2.277.248.311,00 денари	Стоки	7.459.075.074,00 денари
Услуги	2.686.139.268,81 денари	Услуги	5.882.337.243,00 денари
Работи	2.428.907.403,70 денари	Работи	5.142.364.892,00 денари
Концесии	1.175.760,00 денари	Концесии	23.034.057,00 денари
Јавно приватно партнерство	1.033.100.286,00 денари	Јавно приватно партнерство	927.704.990,00 денари
Вкупна вредност на предметите	8.426.571.029,51 денари	Вкупна вредност на предметите	19.434.516.256,00 денари

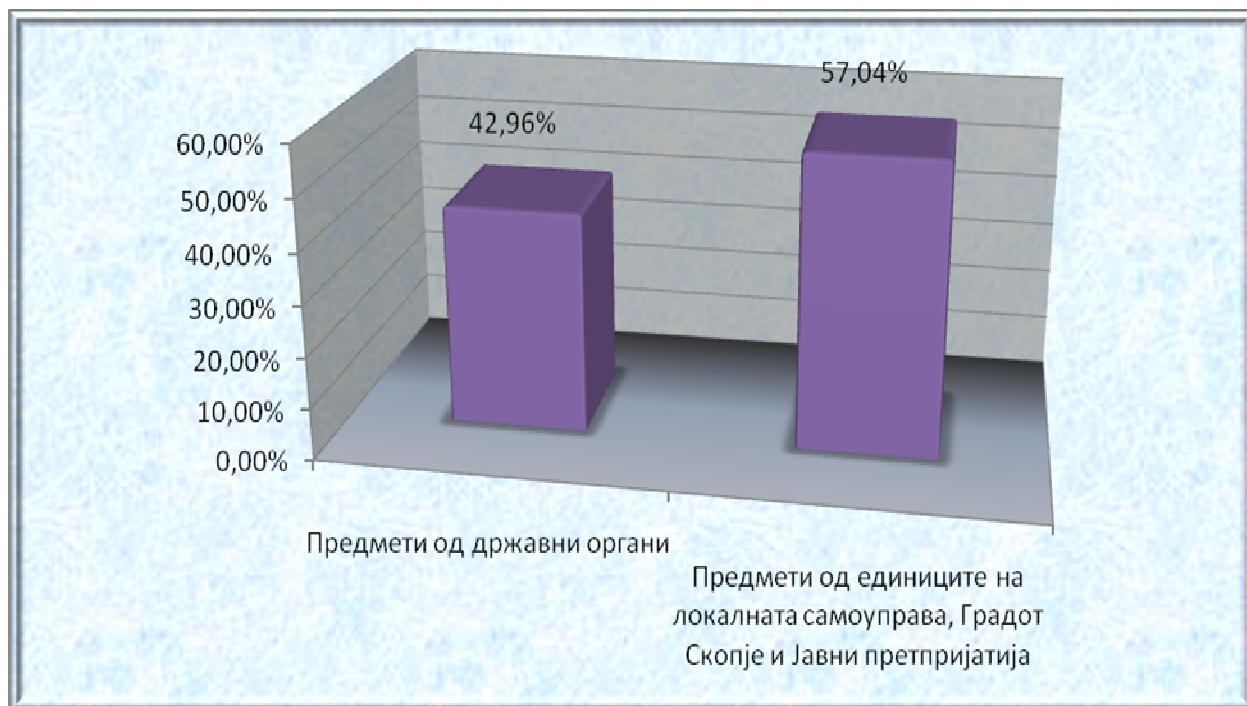
*Наведената вредност за предметите за доделување на концесии е пресметана врз основа на минималниот концесиски надоместок.

3.3.10. Структура на предмети според договорен орган

Државната комисија за жалби по јавни набавки во 2014 година има решено вкупно 575 жалбени предмети од кои во 549 предмети одлуки донела Државната комисија, додека во 26 предмети договорните органи го искористиле законското овластување и самите ги корегирале незаконитите одлуки или дејствија.

Од вкупно 575 жалбени предмети по кои постапувала Државната комисија, во 247 предмети како договорен орган се јавуваат државните органи а во 328 предмети договорни органи се единиците на локалната самоуправа, Градот Скопје и Јавните претпријатија.

Вид на предмети според договорен орган	Број на предмети	%
Жалбени предмети на договорни органи - државни органи	247	42,96%
Жалбени предмети на единиците на локалната самоуправа, Градот Скопје и Јавните претпријатија	328	57,04%
Вкупно	575	100%

Споредба 2011 – 2012 – 2013 - 2014

2011 година			2012 година		
Вид на предмети според договорен орган			Вид на предмети според договорен орган		
Жалбени предмети на договорни органи - државни органи	315	47,30%	Жалбени предмети на договорни органи - државни органи	286	50,98%
Жалбени предмети на единиците на локалната самоуправа, Градот Скопје и Јавните претпријатија	351	52,70%	Жалбени предмети на единиците на локалната самоуправа, Градот Скопје и Јавните претпријатија	275	49,02%
Вкупно	666	100%	Вкупно	561	100%
2013 година			2014 година		
Вид на предмети според договорен орган			Вид на предмети според договорен орган		
Жалбени предмети на договорни органи - државни органи	197	39,01%	Жалбени предмети на договорни органи - државни органи	247	42,96%
Жалбени предмети на единиците на локалната самоуправа, Градот Скопје и Јавните претпријатија	308	60,99%	Жалбени предмети на единиците на локалната самоуправа, Градот Скопје и Јавните претпријатија	328	57,04%
Вкупно	505	100%	Вкупно	575	100%

3.3.11 Структура на жалбени предмети според постапката за јавна набавка

Структура на жалбени предмети според постапката за јавна набавка	Број на предмети	%
Отворена постапка	313	54,43%
Ограничена постапка	/	0%
Барање за прибирање на понуди со објава на оглас над 5.000 евра	128	22,26%
Барање за прибирање на понуди со објава на оглас до 5 000 евра	110	19,14%
Постапка со преговарање без претходно објавување на оглас	14	2,43%
Постапка со преговарање со претходно објавување на оглас	3	0,53%
Постапка за доделување на концесии	4	0,69%
Јавно приватно партнерство	3	0,52%
Вкупно	575	100%

Во 54,43% од обжалените постапки за јавни набавки се спроведени со отворена постапка, а сите останати видови на постапки се спроведени во помал процент.

3.3.12 Структура на жалбени предмети според критериум за избор

Структура на жалбени предмети според критериум за избор	Број на предмети	%
Економски најповолна понуда	60	10,43%
Најниска цена	515	89,57%
Вкупно	575	100%

Споредба 2011 – 2012 – 2013 - 2014

2011 година			2012 година		
Структура на жалбени предмети според критериум за избор			Структура на жалбени предмети според критериум за избор		
Економски најповолна понуда	345	51,80%	Економски најповолна понуда	112	19,96%
Најниска цена	321	48,20%	Најниска цена	449	80,04%
Вкупно	666	100%	Вкупно	561	100%
2013 година			2014 година		
Структура на жалбени предмети според критериум за избор			Структура на жалбени предмети според критериум за избор		
Економски најповолна понуда	135	26,73%	Економски најповолна понуда	60	10,43%
Најниска цена	370	73,27%	Најниска цена	515	89,57%
Вкупно	505	100%	Вкупно	575	100%

Доколку се направи споредба со претходните години, забележливо е дека е зголемен порастот на бројот на постапките каде како критериум за избор е утврден најниска цена така што во 2014 година тој број односно процент е 89,57%, кое нешто е секако позитивно бидејќи на таков начин се исклучува примената на критериуми кои создаваат потешкотии при евалуацијата на понудите и можност за субјективно оценување на понудите, а воедно е и показател за доследна примена на законските одредби според кои договорните органи мора да користат критериум најниска цена а во спротивно мора да добијат согласност од Советот за јавни набавки за користење на критериумот економски најповолна понуда.

4. ПРИХОДИ НА БУЏЕТОТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВРЗ ОСНОВА НА ЖАЛБЕНАТА ПОСТАПКА ПРЕД ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА

Согласно член 229 од Законот за јавните набавки, подносителите на жалбите се должни да уплатат надомест за водење на жалбена постапка. По исклучок кога како жалители се јавуваат договорни органи а против Решенија донесени од Советот за јавни набавки, жалбите се изјавуваат без надоместок. Надоместот за водење на жалбена постапка е приход на Буџетот на Република Македонија.

Износот на надоместот за водење на жалбена постапка пред Државната комисија, согласно Законот за јавните набавки, е утврден во зависност од висината на понудата на подносителот на жалбата, и тоа: до 20.000 евра во денарска противвредност

надоместокот изнесува 100 евра во денарска противвредност, од 20.000 до 100.000 евра во денарска противвредност надоместокот изнесува 200 евра во денарска противвредност, од 100.000 до 200.000 евра во денарска противвредност надоместокот изнесува 300 евра во денарска противвредност и над 200.000 евра во денарска противвредност надоместокот изнесува 400 евра во денарска противвредност.

4.1. Надомест за водење на жалбена постапка

Вкупниот износ кој врз основа на надомест за водење на жалбена постапка пред Државната комисија е уплатен во Буџетот на Република Македонија за периодот од 01.01.2014 година до 31.12.2014 година изнесува 5.234.164,00 денари.

Во постапката за правна заштита, Државната комисија одлучува за трошоците во постапката согласно член 228 од Законот за јавните набавки.

Споредбено со изминатите 2011 година, 2012 година и 2013 година, во текот на 2014 година е зголемен процентот на уредно изјавените жалби, каде во прилог на жалбите, жалителите доставиле доказ за платен надомест за водење на жалбена постапка и административна такса и може да се дојде до заклучок дека е зголемено нивото на познавање на Законот за јавните набавки од страна на економските оператори кои учествуваат во процесот на правната заштита на јавните набавки.

4.2. Административни такси за водење на жалбена постапка

Вкупниот износ кој врз основа на административни такси за изјавување на жалба пред Државната комисија се уплатени во Буџетот на Република Македонија за 2014 година изнесува околу 156.500,00 денари, додека за 2014 година по овој основ се уплатени околу 116.250,00 денари, за што причина е згомелениот број на изјавени жалби.

5. ОЦЕНКА НА СОСТОЈБАТА ВО ЈАВНИТЕ НАБАВКИ

Во согласност со обврските утврдени во Законот за јавните набавки, во Годишниот извештај за работата потребно е Државната комисија за жалби по јавни набавки да даде оценка на состојбата со правната заштита и на системот за јавни набавки во целина.

Законот за јавните набавки објавен во Службен весник на Република Македонија бр.136/2007 претрпе измени објавени во Службен весник на Република Македонија бр.130/2008, бр.97/2010, бр.53/2011, бр.185/2011, бр.15/2013, бр.148/2013, бр.160/2013, бр.28/2014, бр.43/2014, бр.130/2014 и бр.180/2014. Измените донесоа битни промени во целокупниот систем на јавните набавки, а и во правната заштита. Државната комисија смета дека недостатоците кои беа воочени во системот на јавните набавки, со имплементирани законски измени ќе се сведат на минимум со што системот за јавните набавки е се поблиску до европските регулативи и законодавства, а се во функција на

доближување на Република Македонија кон Европската унија.

Поаѓајќи од фактот дека Државната комисија во постапката на правна заштита ја контролира примената на материјално - правните и процедуралните одредби, оценката на состојбите во јавните набавки се дава во 2 дела:

- оценка на состојбата со правната заштита; и
- оценка на системот на јавните набавки, во целина.

5.1 Оценка на состојбата со правната заштита

Оценката на состојбата со правната заштита во јавните набавки се дели на:

- жалбена постапка;
- управносудска постапка;
- судска постапка за надомест на штета;
- антикорупциски ефекти на правната заштита во јавните набавки.

5.1.1. Жалбена постапка

Состојбата на полето на правната заштита се карактеризира со следното:

- Законот за јавните набавки кој во голема мера ги подобри одредбите кои се однесуваат на постапувањето/работењето на Државната комисија за жалби по јавни набавки, е усогласен со законодавството на Европската унија и овозможува поефикасна правна заштита.
- Законот за јавните набавки овозможува изјавување на жалба во одделна фаза од постапката за јавна набавка со што се овозможува отстранување на повредите веднаш по нивното настанување а не на крајот на постапката.
- Државната комисија постапува исклучиво по изјавена жалба а по службена должност постапува ограничено само во однос на битните повреди кои се наведени во член 210 од Законот за јавните набавки
- Постапката пред Државната комисија е уредена на ефикасен начин со правно регулирање на правилата за докажување, обврските на странките во постапката и роковите за постапување, кои имаат за цел донесување на поквалитетна одлука.
- Начинот на изјавување на жалба и можноста на договорниот орган да ја промени одлуката која е предмет на жалбата, согласно член 221 од Законот за јавните набавки, се насочени кон постигнување на поголема ефикасност.
- Со измените на Законот за јавните набавки, почнувајќи од 01.01.2012 година се вовеле задолжително спроведување на електронски аукции во сите постапки за јавни набавки освен во постапките за доделување на договор за јавна набавка на

одредени услуги или работи чиј предмет е интелектуална услуга, како што е дизајнирање на идејно решение и слични услуги, како и во случаи каде што заради специфичност на предметот на договорот за јавна набавка е неизводливо да се спроведе електронска аукција. (член 123 од Законот за јавните набавки)

- Со измените на Законот за јавните набавки, од 01.07.2012 година, се вовеле и задолжително објавување на оглас при спроведувањето на постапките за доделување на договори за јавна набавка и на таков начин се зголеми транспарентноста во постапките но исто така се зголеми и конкуренцијата меѓу економските оператори.
- Во Законот за јавните набавки со измените од 2012 се вовеле и институтот негативна референца. Понудувачите кои учествувале во постапката за доделување на договор за јавна набавка и биле избрани како најповолни а не го потпишале договорот, или економските оператори кои ја повлекле својата понуда пред истекот на периодот на нејзината важност, или ако економскиот оператор не ја прифати исправката на аритметички грешки или пак ако истиот не ја обезбеди гаранцијата за квалитетно извршување на договорот а истата била предвидена во тендерската документација, договорниот орган може да објави негативна референца што резултира со исклучување на тој економски оператор од сите идни постапки за доделување на договор за јавна набавка во период од една година од денот на објавувањето во случај на прва негативна референца. Периодот на исклучување од овој став се зголемува за дополнителна една година при секоја негативна референца, но не повеќе од пет години. Со измените на Законот за јавните набавки во 2013 година, се изврши дополнување на одредбите кои се однесуваат на негативните референци така што е предвидена обврска за договорните органи за негативната референца да одлучуваат со одлука за избор или поништување на постапка со што ќе се овозможи и првна заштита односно можност за изјавување на жалба од страна на економските оператори. Исто така, предвидена е можност во случај на наплата на банкарската гаранција за квалитетно извршување на договорот и за објавување на негативна референца на ЕСЈН, носителот на набавката да може да покрене спор пред надлежен суд.
- Со измените на Законот за јавните набавки во 2013 година, исто така, предвидено е формирање на Совет за јавни набавки во рамките на Бирото за јавни набавки најдоцна до 31.12.2013 година со тоа што истиот запозна со работа од 1 мај 2014. Во измените на законот предвидено е членовите на Советот да ги избира Владата на Република Македонија по пат на јавен конкурс за период од четири години со право на повторен избор и чија законска обврска е да решава по барањата за добивање согласност во случаите кога тоа е определено во законот.
- Со измените во 2013 година, составен дел на групна понуда е договорот за поднесување на групна понуда кој особено ги содржи следните податоци: членот на групата кој ќе биде носител на групата, односно кој ќе ја поднесе понудата и ќе ја застапува групата пред договорниот орган, членот на групата кој во име на групата економски оператори ќе го потпише договорот за јавна набавка, членот на групата кој во име на групата економски оператори ќе ја обезбеди гаранцијата на понудата во форма на банкарска гаранција или депонирани средства, доколку е предвидено во тендерската документација, членот на групата кој ќе ја издаде

фактурата и сметка на која ќе се вршат плаќањата, краток опис на обврските на секој од членовите на групата економски оператори за извршување на договорот и други податоци кои договорниот орган ќе ги утврди во тендерската документација.

- Со измените на Законот за јавните набавки во 2013 година предвидена е забрана за договорните органи за делење на предметот на набавката на начин со кој што ќе се ограничи конкуренцијата без оглед дали предметот на договорот е оформен во еден или во повеќе делови.
- Во 2013 година со измените и дополнувањата на Законот за јавните набавки се вовеле и задолжителна обврска за договорните органи при објавување на огласи за доделување на договори за јавни набавки да ја објавуваат проценетата вредност без ДДВ, а предвидено е оваа одредба од законот да почне да се применува од 01.01.2014 година.
- Со измените и дополнувањата на Законот за јавните набавки од 2012 година се вовеле и спроведување на технички дијалог и тоа задолжително кога се спроведува отворена или ограничена постапка за набавка на стоки или услуги со проценета вредност над 130.000 евра во денарска противвредност, при што договорниот орган изготвува записник кој задолжително го доставува до сите економски оператори кои дале предлози и коментари на објавената тендерска документација. На таков начин од денот на приемот на записникот е обезбедено и правото на жалба на економските оператори. Неспроведување на технички дијалог во случаите кога согласно законот е задолжително, со измените и дополнувањата на Законот за јавните набавки во 2013 година е предвидено како битна повреда на постапката за јавна набавка и е причина за поништување на постапките во случај на изјавена жалба.
- Понатаму, со измените и дополнувањата на законот во 2013 година, предвидено е во случај кога е поднесена само една понуда или само една прифатлива понуда, со оглед дека нема услови за спроведување на електронска аукција, договорниот орган задолжително да го покани економскиот оператор преку ЕСЈН да поднесе конечна цена.
- Со измените и дополнувањата на Законот во 2013 година предвидена е обврска за секој економски оператор задолжително да достави Изјава за независност односно изјава во која под целосна материјална и кривична одговорност ќе изјави дека понудата ја поднел независно, без договор со други економски оператори спротивно на прописите за заштита на конкуренцијата, како и дека не учествува во истата постапка со други економски оператори со кои е капитално, сопственички или роднински поврзан.
- Со измените и дополнувањата на Законот за јавните набавки во 2013 година се вовеле профил на економски оператор на ЕСЈН кој економските оператори можат да го користат за докажување на одредени критериуми за утврдување способност што го овозможува ЕСЈН кај постапките кои се спроведуваат со користење на електронски средства.
- Во 2013 година беа направени измени и дополнувања на Законот за јавните набавки и во делот на правната заштита така што се овозможи правна заштита односно можност да се изјави жалба во фаза на технички дијалог и неспроведувањето на технички дијалог во случаите кога е задолжително е предвидено како битна повреда на законот.

- Како битна повреда е предвидено и тоа ако договорниот орган објави оглас без согласност од Советот за јавни набавки кога таа согласност е задолжителна како и доколку не е постапено согласно решението на Државната комисија.
- Со извршените измени и дополнувања на Законот за јавните набавки се додаде и нова надлежност на Државната комисија а тоа е решавање по жалби против решение донесено од Советот согласно со член 14 став (17) на овој закон.
- Законот за јавните набавки и во 2014 година беше изменет и дополнет во неколку наврати и тоа со Законите за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки објавени во Службен весник на Република Македонија бр.28/2014, бр.43/2014, бр.130/2014 и бр.180/2014) и во истите се содржани повеќе новини кои се однесуваат на работата и одлучувањето на Државната комисија за жалби по јавни набавки како и на делот кој ги уредува самите постапки за јавни набавки.
- Со Законот за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки (Службен весник на Р. Македонија бр.28/2014) утврдено е доколку Државната комисија за жалби по јавни набавки донесе решение со кое постапката се враќа во повторна евалуација, комисијата е должна да ја изврши повторната евалуација во рок од пет работни дена од денот на приемот на решението со поднесување предлог за избор или за поништување на постапката до одговорното лице, не сметајќи ги деновите за спроведување на електронската аукција. Доколку комисијата не го почитува законскиот рок, тоа претставува битна повреда на Законот за јавните набавки.
- Со Законот за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки (Службен весник бр.43/2014) предвидени се дополнителни услови за избор на претседател и член на Државната комисија.
- Со Законот за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки (Службен весник на Р. Македонија бр.130/2014) во делот кој се однесува на Државната комисија и правната заштита се предвиде ново работно место - Генерален секретар кој раководи со стручната служба на Државната комисија и истиот учествува на седниците на Државната комисија без право на глас. Исто така, со овие измени и дополнувања предвидено е Државната комисија да донесува финансиски, стратешки планови и годишна програма кои ги доставува до Собранието на Р.Македонија најдоцна до крајот на март од тековната година и на истите дава согласност.
- Во овие измени и дополнувања исто така е утврдено дека претседателот и членовите на Државната комисија од своите редови избираат заменик – претседател со мнозинство гласови.
- Со овие измени и дополнувања објавени во Службен весник бр.130/2014, се промени рокот за доставување на одговорот на жалбата и целокупната документација од спроведената постапка така што истиот претходно беше пет дена а со измените се наведе дека истиот изнесува пет работни денови како и тоа дека истите рокови и одредби се однесуваат и на Советот за јавни набавки во случаите кога е изјавена жалба против нивно решение. Исто така предвидено е дека Државната комисија по службена должност ќе го укине решението на Советот за јавни набавки и предметот ќе го врати на повторно одлучување доколку истиот не го достави одговорот и документацијата во законскиот рок.

- Предвиден е рок од 8 дена од денот на приемот на одлуката за прием или одбивање на прием на понудувач во квалификациски систем, за изјавување на жалба во случај на воспоставување на квалификациски систем а во однос на дејствијата или пропуштањата за преземање дејствија поврзани со тендерската документација и исто така се дополни делот на одлуките кои ги донесува Државната комисија односно алинејата според која се поништуваше одлуката се дополни и со поништување на целокупната постапка. Исто така, скратен е рокот за одлучување на Државната комисија за жалби по јавни набавки, со оглед на фактот што со наведените измени, предвидено е да се донесе одлука во рок од 15 дена од денот на доставување на документацијата, а не од денот на комплетирање на предметот.
- Во Законот за јавните набавки е вметната и досегашната пракса во Државната комисија односно како законска обврска се вовеле тоа дека примените жалби се заведуваат во деловодната евиденција и истиот ден кога се примени се објавуваат на веб-страницата на Државната комисија, како и тоа дека предметите за работа се распределуваат кај претседателот и членовите на Државната комисија по случаен електронски избор.
- Со Законот за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки (Службен весник на Република Македонија бр.130/2014) на Државната комисија за жалби по јавни набавки доделена и е нова надлежност, односно освен надлежноста за решавање по жалби на решение донесено од Советот согласно со Законот за јавните набавки, додадено е и согласно друг закон.
- Со Законот за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки (Службен весник на Република Македонија бр.180/2014) предвидено е дека по барање на најмалку 3 (три) члена на Државната комисија во постапката, а заради оправдани причини или добиени нови информации или факти кои што одат во прилог на итно решавање на предметот, Државната комисија одлучува во рок не подолг од три работни дена од денот на приемот на барањето доколку договорниот орган ја доставил документацијата, а доколку истата не е доставена рокот од 3 работни дена започнува да тече од денот на доставувањето на документацијата.
- Исто така, со овие измени и дополнувања се предвиде и обврската на Државната комисија за доставување на одлуките по електронски пат во рок од 48 часа од завршувањето на седницата на која е донесена одлуката и за таа цел се предвиде и обврска на странките задолжително да доставуваат електронска адреса до Државната комисија при доставувањето на жалбата односно одговорот на жалбата.
- Покрај во делот на правната заштита, измени и дополнувања во текот на 2014 година беа направени и во делот на законот кој ја уредува самата постапка за јавна набавка. Имено, со Законот за изменување и дополнување на Законот за јавните набавки (Службен весник на Р. Македонија бр.28/2014) е воведена обврска за договорните органи пред спроведување на постапка со преговарање без претходно објавување на оглас за набавка на дополнителни работи да добијат согласност од Советот за јавните набавки.
- Со овие измени и дополнувања, исто така, предвидено е дека при доделување на договор за јавна набавка на превоз на патници, подизведувачот треба да ги

исполнува истите критериуми за утврдување на способноста предвидени за понудувачот.

- Со измените и дополнувањата на Законот за јавните набавки (Службен весник на Р. Македонија бр.43/2014), додадена е обврска за договорните органи и тоа ако проценетата вредност на договорот за јавна набавка без вклучен ДДВ е над 50.000 евра за стоки и услуги, односно над 200.000 евра за работи, огласот за доделување договор за јавна набавка договорниот орган задолжително го објавува во Службено гласило на Европската унија, во спротивно поради битна повреда на законот, Државната комисија ќе ја поништи постапката.
- Со измените и дополнувањата на Законот за јавните набавки (Службен весник на Р. Македонија бр.130/2014) предвидена е можност за договорните органи кај набавката на услуги за резервација на авионски билети, да може покрај спроведената постапка за доделување на договор за јавна набавка на услуги согласно со законот, да резервира авиобилети со пониски цени од цените по склучен договор, и тоа со користење на интернет од одредени даватели на услуги или од компании кои нудат нискобуџетни летови.
- Со овие измени и дополнувања на Законот за јавни набавки, исто така, беа направени измени и во одредбите каде беше предвидена обврска за договорните органи задолжително да бараат согласност од Советот за јавни набавки, така што во случај на набавка на услуги во поглед на техничките спецификации договорните органи немаат обврска да бараат согласност, и исто така, се прецизирани и заострени условите за задолжително обезбедување на согласност од Советот за јавни набавки при набавка на стоки, во зависност од видот на постапката, а по претходна анализа на пазарот. Исто така, се воведува и задолжителна претходна согласност од Советот за склучување на рамковна спогодба со помалку од седум економски оператори.
- Исто така, со овие измени и дополнува, извршена е измена и на одредбите кои се однесуваат на постапките каде електронската аукција не е задолжителна и тоа кај консултанските услуги, интелектуални услуги за осмислување, дизајнирање и изработка на идејни и други креативни решенија, услуги за изработка на студии или елаборати или услуги и стоки од занаетчији со вкупна проценета вредност до 20.000 евра во денарска противвредност на годишна основа.
- Исто така, измени и дополнувања се направени и во однос на тоа што е воведена обврска за комисијата за јавни набавки пред евалуацијата на понудите задолжително да провери дали за некој од понудувачите е објавена негативна референца како и тоа дека проверка на валидноста и комплетноста на документацијата за утврдување на способност се прави само на оние понудувачи за кои не е објавена негативна референца, и тоа во рок од 5 работни дена од крајниот рок за поднесување на понудите. Исто така, предвидена е и задолжителна обврска за комисијата за јавни набавки да бара појаснување или дополнување на документите за утврдување на способноста а притоа не смее да создава предност во корист на одреден економски оператор.
- Понатаму, со овие измени и дополнувања се утврди и дека вкупната вредност на дополнителните работи, непредвидените работи, вишоците на работи и кусоците на работи или на дополнителните услуги не смее да надмине 30% од вредноста на основниот договор.

- Со измените и дополнувањата на Законот за јавните набавки (Службен весник на Р. Македонија бр.180/2014) е уреден подетално начинот на кој договорниот орган ја спроведува анализата на пазарот и исто така се воведува надлежност за Советот за јавни набавки за давање на согласност и во постапки предвидени со Законот за јавните набавки како и со друг закон.
- Во 2014 година, со измените и дополнувањата предвидени се казнени одредби во Законот за јавните набавки така што воведени се парични казни и казна затвор за претседателот и членовите на Државната комисија за жалби по јавни набавки
- Во делот на жалбената постапка односно во делот на правната заштита, Државната комисија за жалби по јавни набавки во текот на 2014 година поднесе неколку иницијативи за измена на Законот за јавните набавки, и истите беа прифатени и инкорпорирани во Законот за јавните набавки.

5.1.2. Управно - судска постапка

- Судска заштита странките побарале во 66 случаи од вкупно 575 решени предмет, што значи дека 88,52% од сите Решенија на Државната комисија станале правосилни, а само 11,48% од нив биле утужени а во споредба со изминатите години забележливо е намалување на процентот на поднесени тужби против решенија на Државната комисија.

5.1.3. Антикорупциски ефекти на правната заштита во постапките за јавни набавки

Многу важен антикорупциски ефект претставува самиот факт на основање и функционирање на Државната комисија како самостојна и независна институција која обезбедува правна заштита и на таков начин овозможува јакнење на владеење на правото и санкционирање на незаконското постапување.

Транспарентноста и јавноста во работата на Државната комисија заедно со развојот на правната пракса и толкувањето на прописите, придонесува во борбата против корупцијата во оваа област.

Достапноста и комуникацијата со странките во постапките и јавноста во работата на Државната комисија претставуваат активности кои се неопходни во борбата против корупцијата, а кои се видливи во секојдневната работа на Државната комисија.

5.2. Оценка на системот на јавните набавки во целина

Оценката на системот на јавните набавки од страна на Државната комисија, опфаќа:

- Оценка на законодавството;
- Оценка на институциите, корисниците и субјекти кои се должни да ги применуваат прописите за јавните набавки, и
- Оценка на правната пракса, литература, доктрина.

5.2.1. Законодавна рамка

- Сегашната законска рамка на јавните набавки која е резултат на повеќе измени и дополнувања, значително е поквалитетна, поопширна и посеопфатна во споредба со претходната. Покрај Законот за јавните набавки во примена се и подзаконски акти (Методологија за изразување на критериумите за доделување на договорот за јавна набавка во бодови, Правилник за содржината на тендерската документација, Правилник за формата и содржината на образецот на извештајот од спроведената постапка, Уредба за Општиот поимник за јавни набавки, Правилник за изменување на правилникот за формата и содржината на Извештајот од спроведена постапка, Правилник за формата и содржината на известувањето на кандидатите односно понудувачите за одлуките во врска со извршена претквалификација, Правилник за формата и содржината на образецот на огласот за воспоставување квалификациски систем, Тарифник за висината на надоместоците за користење на електронскиот систем за јавни набавки, Кодекс на однесување при спроведување на јавните набавки, Упатство за примена на мерките за енергетска ефикасност и заштеда на енергија при спроведувањето на јавните набавки, Правилник за формата и содржината на известувањето за неодлучување по поднесена жалба, Правилник за програмата за едукација, Правилник за постапката на отворањето на понудите и образецот за водење на Записник за отворањето на понудите, Уредба за услугите кои се предмет на договорите за јавни набавки на услуги, Уредба за видовите на активности на градење кои се предмет на договорите за јавни набавки на работи, Правилник за начинот на проценување на вредноста на договорите за јавните набавки, Правилник за формата и содржината на годишниот план за јавни набавки, Правилник за начинот на користење на електронскиот систем за јавни набавки и Индикативен список на договорни органи, кои во голема мера се усогласени со Директивите на Европската комисија.)
- Голем чекор кон зголемување на транспарентноста во јавните набавки е направен со прописите за Електронскиот систем за јавни набавки (ЕСЈН) кој се спроведува преку Бирото за јавни набавки и со спроведувањето на електронски аукции.

5.2.2. Институции, корисници, обврзници на примена на прописите за јавни набавки

- Системот на јавните набавки го сочинуваат: Бирото за јавни набавки кој е орган во состав на Министерството за финансии, Советот за јавни набавки кој функционира во рамките на Бирото за јавни набавки, Државната комисија за жалби по јавни набавки, Управниот суд, Вишиот управен суд, Државниот Завод за ревизија како и договорните органи и економските оператори. Бирото за јавни набавки како орган во состав на Министерството за финансии со својство на правно лице, иницира предлози за донесување на законски и други акти од областа на јавните набавки, го следи и анализира спроведувањето на законот и другите прописи за јавни набавки, функционирањето на системот на јавните набавки и иницира промени за подобрување на системот на јавните набавки, дава мислења во врска со одредбите и примената на Законот за јавните набавки и врши други работи определени со Законот за јавните набавки. Советот за јавни набавки одлучува исклучиво по барањата за добивање согласност предвидени со Законот за јавните

набавки и со друг закон. Државната комисија за жалби по јавни набавки е надлежна за решавање по жалби во постапките за доделување на договори за јавни набавки пропишани со овој закон, како и по жалби во постапките за доделување договори за концесии и јавно приватно партнерство уредени согласно со закон и е тело кое врши управен (административен) надзор и контрола на спроведувањето на постапките за јавните набавки. Управниот суд постапува по тужбите поднесени против Решенијата на Државната комисија, а Вишиот управен суд одлучува по жалбите поднесени против одлуките на Управниот суд. Државниот завод за ревизија го контролира финансиското работење на буџетските корисници како и примената на Законот за јавните набавки. Договорните органи ја спроведуваат постапката за јавна набавка, а економските оператори се директни учесници во јавните набавки .

5.2.3. Правна пракса

- Академската заедница (правните факултети, научни установи и др.) не е во доволна мера вклучена при донесувањето на прописите и развојот на правниот систем на јавни набавки. Јавните набавки како правна област се изучуваат и на додипломски и на постдипломски студии но сепак за оваа област недостига правна анализа, истражување, статистички податоци и теоретски научни публикации.
- Правната пракса, Државната комисија за жалби по јавни набавки ја развива на начин што на својата веб страна секојдневно ги објавува поднесените жалби како и донесените одлуки. Исто така на веб страната www.dkzin.mk се објавени обрасци кои можат да ги искористат договорните органи и економските оператори, кои би им помогнале при поднесување на писмена (поднесоци) до Државната комисија. Исто така објавено е и известување за начинот на кој странките во постапките можат да добијат печат за извршност на решенијата на Државната комисија во делот на трошоците на постапката.

6. ЗАКЛУЧОЦИ

- Потребно е јакнење на материјално – кадровските услови за поефикасна работа на Државната комисија за жалби по јавни набавки со оглед на нејзините надлежности во областа на правната заштита во постапките за јавни набавки.

- Имајќи го во предвид фактот што со измените на Законот за јавните набавки во 2013 година покрај постапување по изјавени жалби во постапките за доделување договори за јавни набавки, концесии и јавно приватно партнерство, се зголеми надлежноста на Државната комисија и со постапување по жалби изјавени против решенијата на Советот за јавни набавки. Поради наведеното, потребно е кадровско доекипирање како Државната комисија за жалби по јавни набавки би работела непречено и ефикасно во согласност со законските надлежности. За таа цел потребен е поголем Буџет за Државната комисија како и средства за едукација на сите вработени на Комисијата од соодветните области.

- Објектот и просториите во кои Државната комисија е сместена од мај 2009 година се веќе дотраени и во многу лоша состојба и се доведува во опасност животот и здравјето на вработените, Од тие причини, потребно е во најкус можен рок да се обезбедат нови простории кои би биле соодветни за овој државен орган.

- Со новите законски решенија е направен квалитативен чекор напред во уредувањето на правната заштита во постапките за доделување на договори за јавни набавки, концесии и јавното – приватно партнерство. Со формирањето и започнување со работа на Државната комисија за жалби по јавни набавки, се обезбеди законска основа за брза и ефикасна правна заштита во постапките за доделување на договори за јавни набавки. Надлежностите на Државната комисија вклучуваат одлучување за законитоста на дејствијата и пропуштањата за преземање на дејствија, како и за законитоста на одлуките донесени во постапките за доделување на договор за јавна набавка. Со доделувањето на надлежноста за решавање по жалби во постапките за доделување на договори за концесии и јавно – приватно партнерство се овозможи и овие области да бидат опфатени со повисок степен на контрола, имајќи во предвид дека и на одлуките по наведените постапки донесени од страна на Државната комисија, незадоволната страна има право на тужба до Управниот суд на Република Македонија. Исто така, Државната комисија за жалби по јавни набавки е надлежна и за постапување по жалби изјавени против решенијата донесени од Советот за јавните набавки, почнувајќи од 1 мај 2014 година, како и во други случаи утврдени со закон, така што со сите овие измени и дополнувања на Законот за јавните набавки во голема мера е регулирана правната заштита во овие области.

- Во текот на 2014 година во Буџетот на Република Македонија уплатени се вкупно 5.234.164,00 денари на име надомест за водење на жалбена постапка. Со оглед на фактот што овој уплатен износ од страна на економските оператори кои започнале постапка за правна заштита пред Државната комисија за жалби по јавни набавки е релативно висок, Државната комисија смета дека доколку одреден процент од средствата се уплаќаат на нејзина сметка истите би биле од голема корист за Државната комисија и би можеле да бидат искористени за едукација и обуки.

- Со сите погоре наведени измени и дополнувања на Законот за јавните набавки од 2012 година, 2013 година и 2014 година, подобрена е законската регулатива која се однесува на јавните набавки, и Државната комисија смета дека е потребно да биде изготвен пречистен текст на законот или да се донесе нов закон во целост.

Бр.01-126/1

09.03.2015 год.

С к о п ј е

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЈАТА

Маја Малахова